

Uudenmaan ELY-keskus
Kirjaamo, PL 36, 00521 Helsinki
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Malmin lentoaseman ystävät ry
Helsinki-Malmin lentoasema, 00700 Helsinki
info@malmiairport.fi

SELVITYS VIREILLEPANO-OIKEUDESTA

Malmin lentoaseman ystävät ry:n sääntöjen 2 §:n mukaan "yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on Malmin lentokentän toiminnan säilyttäminen nykyisellä paikallaan sekä lentokentän toiminnan kehittäminen, edistäminen ja tukeminen. *Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on myös vaalia ja suojella Malmin alueen monimuotoista luontoa ja rakennettuja kulttuurikohteita ja -ympäristöjä, vaalia niiden ominaisluonnetta ja erityispiirteitä sekä edistää niiden kestävää hoitoa ja käyttöä.* Lisäksi yhdistyksen tarkoituksena on dokumentoida, tallentaa ja välittää alueen aineettomaan ja aineelliseen kulttuuriperintöön liittyvää tietoa. Toiminnan tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa eikä jäsenistölle taloudellista hyötyä."

Sääntöjensä perusteella Malmin lentoaseman ystävät ry on luonnonsuojelulain 134 §:n 4 momentin tarkoittama rekisteröity yhteisö, jolla on lain 128 §:n mukainen erityinen vireillepano-oikeus. Kyseisen lainkohdan 2 momentin mukaan erityisen vireillepanon mukainen asia on ratkaistava kiireellisenä. Sääntöjensä perusteella yhdistyksellä on vireillepano-oikeus myös vesilain 14. luvun 14 §:n perusteella sekä ympäristönsuojelulain 186 §:n perusteella.

Helsingin hallinto-oikeus on jo kolmessa tapauksessa (päätökset 6405/2024, 273/2025 ja 274/2025) todennut, että Malmin lentoaseman ystävät ry:llä on luonnonsuojelulain 128 §:n mukainen vireillepano-oikeus.

HALLINTOPAKKOHAKEMUS

Tämä kiireellinen hallintopakkohakemus koskee Helsinki-Malmin lentokentän eteläosassa aloitettua puiden kaatoa Lentoasemankorttelien asemakaava-alueen katurakentamisen tieltä. Puiden kaatamisen vaikutuksia ei ole selvitetty riittävällä tasolla eikä varovaisuusperiaatetta ole noudatettu.

Malmin lentoaseman ystävät ry vaatii, että ELY-keskus ryhtyy viipymättä kiireellisiin luonnonsuojelulain 126 §:n mukaisiin toimiin, jotta direktiivilajien, rauhoitettujen ja erityisesti suojeltavien lajien mahdollisten lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen ilman ajantasaista selvitystä niiden tilanteesta ja ilman kattavaa, kokonaisuuden huomioivaa ympäristövaikutusten arviointia estetään.

Vaadimme Lentoasemankorttelien asemakaava-alueelle välitöntä toimenpidekieltoa, kunnes luonnonsuojelulain 126 §:n mukaisiin toimiin ryhtymisen edellytykset on tutkittu, alueen

merkitys lepakoille ja liito-oravalle on selvitetty huolellisesti nykyisen, jo heikentyneen tilanteen vaikutukset huomioiden ja Malmin lentokentän suunnittelualueelle on toteutettu monimuotoisen kokonaisuuden huomioiva YVA-tarvearviointi ja YVA-menettely.

ALUEEN LEPAKKO- JA LIITO-ORAVATILANNE

Alueen luonnontilaisessa metsässä on todettu runsaasti lepakoita ja ja liito-oravia risupesä- ja kolopuineen. Hakemuksen tarkoituksena on puuttua direktiivilajien ja uhanalaisten luontotyyppien heikentämiseen ilman ajantasaisia, lajien alueella jo heikentyneen tilanteen huomioivia selvityksiä ja ilman kokonaisuuden huomioivaa ympäristövaikutusten arviointia.

[Helsingin kaupunki on joulukuussa 2025 alkanut toteuttaa puiden kaatoa](#) Malmin lentokenttäalueen eteläosassa Lentoasemankorttelien asemakaava-alueella.

Alueella on kaupungin teettämässä selvityksissä todettu runsaasti lepakoita. Alueella sijaitseville rakennuksille on kuitenkin annettu purkulupia teknisen johtajan päätöksellä 13.11.2025 [1], vaikka yksilöidystä rakennuksista kolme neljästä on todettu koko lentokentän eteläpuolisen alueen potentiaalisimmiksi lepakoille kaupungin teettämässä lepakkoselvityksessä vuonna 2016 ([2] s. 7). Myös uudempi kaupungin teettämä lepakkoselvitys vuodelta 2020 ([3], s. 10) on todennut alueelta suuria havaintomääriä lepakoita.

Kaikki Suomen lepakot ovat luontodirektiivin liitteen IV(a) tiukasti suojeltavia lajeja kuten myös liito-orava, joka on lisäksi erityisesti suojeltava laji. Alueella on KAER Oy:n ammattimaisessa kartoituksessa vuonna 2021 todettu liito-oravia sekä niiden risupesä- ja kolopuita [4]. Puunkaatojen myötä vaarantuvat, liito-oravalle tärkeät latvusyhteydet sekä mahdolliset kulkureitit Tattarisuon lehtometsän todennetulle liito-oravan elinalueelle ovat tarkemmin selvittämättä.

Kaupungin teettämät lepakkoselvitykset, arviot purkuluvan saaneista rakennuksista lepakoiden kannalta sekä KAER Oy:n liito-oravakartoitukset ovat lisäksi jo useita vuosia vanhoja. Lepakoiden ja liito-oravan suojelutilanne alueella on merkittävästi heikentynyt vuosina 2024-2025 viereisen Nallenrinteen asemakaava-alueen luonnontilaisten metsien ja lepakoiden levähdyspaikkana todennetusti toimineen rakennuksen hävittämisen myötä.

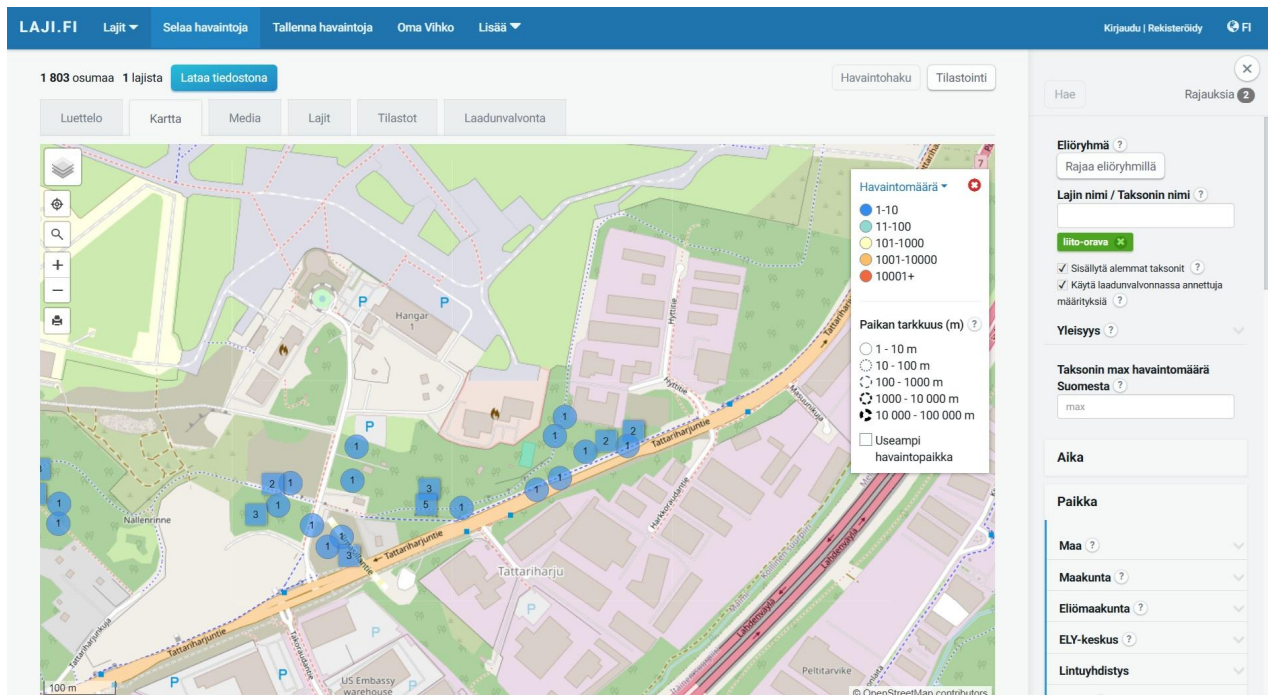
Jo valmiiksi heikentyneen tilanteen vuoksi nyt hävitettävän puuston alueen merkitys lepakoille ja liito-oraville mahdollisena lisääntymis- ja levähdyspaikkana on selvitettävä huolellisesti varovaisuusperiaatteen edellyttämällä tavalla ennen kuin puuston kaatamisen voidaan sallia edetä.

Lisätietoja lepakoiden esiintymisestä alueella antaa tarvittaessa lepakkoasiantuntija [REDACTED]

[REDACTED] jonka mukaan:

- Kaikissa kaupungin aiemmissa lepakkoselvityksessä on nyt kaadettavan metsän alueella tehty paljon lepakkohavaintoja jopa niin, että alueelle on havaittu tulevan lepakoita saalistamaan selvitysalueen ulkopuolelta.
- Koko lentokenttäalueen lepakkotilanne tulee selvittää, sillä tähän mennessä yleiskaavassa asuinrakentamiseen osoitetusta alueesta on selvitetty vain pieniä osia, joilta kaikilta on löydetty luonnonsuojelulain suojaamia kohteita, lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

- Itse kenttäalueen havainnot viittaavat siihen, että kentän niityt muodostavat erittäin tärkeän saalistus- ja siirtymäalueen sekä paikallisille että muuttaville lepakoille.
- Suomi on ratifioinut muuttavien lepakoiden suojeludirektiivin, EUROBATS-sopimuksen, joka velvoittaa osapuolilaita tunnistamaan lepakoille tärkeitä kohteita ja suojelemaan ne häirinnältä ja tuhoutumiselta.
- Kaupunki ei ole tehnyt läheskään riittäviä luontoselvityksiä alueella, eikä koko rakennettavan alueen vaikutuksia ole otettu huomioon lainkaan. Tuore Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös [2277/2025](#) katsoo Nokian kaupungin ylittäneen valtuutensa toimiessaan selvitysten teossa samalla tavalla palastellen.
- Lähialueen metsiä Nallenrinteen asemakaava-alueella ja Tattariharjuntien varressa on aiempien lepakoselvitysten jälkeen kaadettu, ja on erittäin todennäköistä, että tuhottuja alueita käyttäneet lepakot ovat siirtyneet juuri nyt kaadettavan puuston alueelle.
- Alueen lepakoiden horrostuspaikkoja ei ole selvitetty lainkaan.
- Tämänvuotisten havaintojen mukaan lepakot eivät vielä ole horroksessa, vaan ovat edelleen saalistusalueillaan tai siirtymäalvehtimispaikoissaan, joita alueella olevat talot ovat tyypillisimmillään.
- Vaikka purkuluvan saaneet talot on aiemmin todettu potentiaalisiksi suojelukohteiksi, ei niiden merkitystä lepakoille ole selvitetty ajantasaisesti mahdollista purkupäätöstä tai ELY-keskuksen poikkeuslupaa varten. Lähistöllä on tehty edellisten lepakoselvitysten jälkeen paljon muutoksia (kaadettu metsää ja purettu taloja), jotka varmasti ovat muuttaneet eläinten käyttäytymistä alueella.

Kuva 1: Liito-oravahavainnot Lentoasemankorttelien asemakaava-alueella tammikuussa 2021 ([laji.fi](#)-tietokanta; KAER Oy, Liito-oravakartoitus inventointikoirilla 04.01.2021 [4])

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI (YVA) ON TEHTÄVÄ EU-LAINSÄÄDÄNNÖN EDELLYTTÄMÄLLÄ TAVALLA

Alueella toteutetuista ja sille suunnitelluista hankkeista ei ole tehty missään vaiheessa ympäristövaikutusten arviointia (YVA). Asiaa on perusteltu siten, ettei alueelle olisi perustettu YVA-menettelyä edellyttävää hanketta.

Ensisijaisesti noudatettavassa EU-lainsäädännössä (YVA-direktiivi, 2011) ”hanke” on määritelty yksiselitteisesti (1. artikla, kohta 2):

Hankkeella [tarkoitetaan]

— *rakennustyön tai muun laitoksen tai suunnitelman toteuttamista,*
— *muuta luonnonympäristöön ja maisemaan kajoamista mukaan lukien maaperän luonnonvarojen hyödyntäminen*

Sama määritelmä on ollut voimassa myös toissijaisesti noudatettavassa kansallisessa lainsäädännössä (YVA-laki 2 §, kohta 10) vuodesta 2021.

Malmin lentokentän monimuotoisen ja rikkaan luontokokonaisuuden paloittain etenevä hävittäminen rakennustöineen kajoaa luonnonympäristöön ja valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön maisemaan, joten kysymyksessä on sekä kohdan a että kohdan b perusteella YVA-direktiivin ja nykyisin myös kansallisen YVA-lain tarkoittama hanke. Vaikka Malmin lentokentän alueen asuinrakentaminen ja tilapäiskäytöt eivät kuulu YVA-lain 3 § 1 momentissa mainitussa lain liitteessä 1 lueteltuihin spesifisiin hankkeisiin, lain 3 § 2 momentti määrittää sellaisiin rinnastuvien yksittäistapausten kuuluvan YVA-menettelyn soveltamisalaan:

Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Alueidenkäyttölain 9 § 4 momentin mukaan hankkeesta vastaavan ollessa sama kuin kaavaa laativa viranomainen, ei hankkeen ympäristövaikutusten arviointia voi tehdä kaavan laatimisen yhteydessä. Malmilla kysymyksessä on YVA-lain 3 § 2 momentin mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn piiriin kuuluva hanke, jossa Helsingin kaupunki toimii kummassakin roolissa.

Ensisijaisesti noudatettavan EU-lainsäädännön mukaan Malmilla on kysymys nimenomaan YVA-menettelyn tarveharkinnassa huomioitavasta hankkeesta (kaupunkirakentaminen, ELY-direktiivin liite II, kohta 10b). Viittaus ELY-direktiivin liitteeseen II on myös lisätty kansalliseen YVA-lakiin vuonna 2021. Harkinnassa on lisäksi huomioitava historiallisesti, maisemallisesti tai arkeologisesti merkittävät maisemat ja kohteet (YVA-lain liite 2, kohta 2c), joihin Malmin lentokentän alue RKY-aluekokonaisuutena kuuluu.

Malmin lentokentän alueen pala palalta etenevä hävittäminen muodostaa alueen arvokkaaseen ja monimuotoiseen luontoon kohdistuvilta vahingollisilta vaikutuksiltaan laajan kokonaisuuden, jonka yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu. Tästäkään syystä toteutusta ei voi edistää arvioimalla ympäristövaikutuksia vaiheittain ”kaavoituksen yhteydessä” vain pala palalta ja ilman kattavaa

kokonaisarviointia. EU-oikeuskäytännössä luontoarvojen paloittainen hävittäminen YVA-menettelyn kiertämiseksi on nimenomaisesti todettu kielletyksi, esim.

- **C-392/96 (Commission v Ireland):** Irlantia vastaan annettu tuomio, jossa katsottiin ympäristövaikutusten arviointien laiminlyönnin johtuneen siitä, että hankkeet oli pilkottu keinotekoisesti pienempiin osiin.
- **C-142/07 (Ecologistas en Acción-CODA v Ayuntamiento de Madrid):** Espanjaa koskeva tapaus, jossa tuomioistuimien korosti, että arviointimenettelyä ei voi välttää jakamalla hanke osiin, joilla erikseen ei ole arviointivelvollisuutta, mutta yhteisvaikutus on merkittävä.

VAATIMUS

Malmin lentoaseman ystävät ry vaatii, että ELY-keskus ryhtyy viipymättä kiireellisiin luonnonsuojelulain 126 §:n mukaisiin toimiin, jotta direktiivilajien, rauhoitettujen ja erityisesti suojeltavien lajien mahdollisten lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentäminen ja hävittäminen ilman ajantasaista selvitystä niiden tilanteesta ja ilman kattavaa, kokonaisuuden huomioivaa ympäristövaikutusten arviointia estetään. Vaadimme Lentoasemankorttelien asemakaava-alueelle välitöntä toimenpidekieltoa, kunnes luonnonsuojelulain 126 §:n mukaisiin toimiin ryhtymisen edellytykset on tutkittu, alueen merkitys lepakoille ja liito-oravalle on selvitetty huolellisesti nykyisen, jo heikentyneen tilanteen vaikutukset huomioiden ja Malmin lentokentän suunnittelualueelle on toteutettu monimuotoisen kokonaisuuden huomioiva YVA-tarvearviointi ja YVA-menettely.

Helsingissä 23.12.2025

Håkan Lövdahl, puheenjohtaja
Malmin lentoaseman ystävät ry
info@malmiairport.fi

Liitteet

- [1] Helsingin kaupunki, teknisen johtajan päätös 13.11.2025
- [2] Faunatica Oy: Malmin lentokentän lepakkoselvitys 2016
- [3] Faunatica Oy: Helsingin Malmin kentän lepakkoselvitys 2020
- [4] KAER Oy: Liito-oravakartoitus inventointikoireilla 04.01.2021